

Navzdory Zemanovi Praha integruje postižené. Řada škol to umí dobře

(Mladá fronta Dnes, 3.2.2015, Kateřina Frouzová)

Řada dětí s postižením dokáže zvládnout běžnou základní školu.

Praha drží tuto filozofii, a proto jejich integraci letos podpoří 75 miliony korun.

PRAHA Kdyby byl Michal před lety narazil na jiné učitele, možná by dnes horko těžko jako absolvent "zvláštní" školy sháněl práci. Ale to se nestalo. I když má diagnostikovanou mentální retardaci, chodil na normální základní školu v Cimburkově ulici, dokončil ji a dnes je díky svému mimořádnému hudebnímu nadání na konzervatoři.

Nejde přitom o jediný příklad, který dokládá, že když dostanou děti jako on šanci, mohou překonat i zdánlivě nezdolatelé překážky.

V Praze, která je v začleňování žáků s handicapem do běžných škol dál než jiná česká města, je takových dětí celkem hodně. Nedávný výrok prezidenta Miloše Zemana, který kritizoval společné vzdělávání dětí postižených a zdravých, je s tím zcela v nesouladu.

Ostatně hlavní město podporuje integraci dětí. "Budeme ji maximálně podporovat dál tam, kde to bude možné. Letos chci vyhradit v rozpočtu 75 milionů korun na platy asistentů pedagoga," uvedla radní pro školství Irena Ropková (ČSSD). Asistent ve třídě pracuje s jedním konkrétním náročnějším žákem a pomáhá tak učiteli, aby netrpěla kvalita vzdělávání ostatních. Pro srovnání například Moravskoslezský kraj dal v roce 2013 na asistenty pedagoga asi 12 milionů.

Ještě před dvaceti lety běžně končily v tehdejších zvláštních školách obtížně vzdělávací děti. Nový trend a tlak vyspělé Evropy, kde podobná segregace není běžná, nutí Česko k nápravě. V Praze je přitom dost škol, které už samy od sebe nastavily tolerantnější pravidla – třeba škola na Lyčkově náměstí, základka Na Slovance v Praze 8 a řada dalších.

Ředitelé, jež MF DNES oslovila, přitom zdůrazňují klíčové pravidlo: "Naše paní učitelka je zapálená, chodí do školy jako jedna z prvních a má chuť se dál vzdělávat," uvádí na příkladu ředitelka ze Slovanky Alena Pelantová. Bez těchto a jiných podmínek by integrace nemusela dopadat tak dobře.

Základní škola může dát dětem s postižením větší sebevědomí "Speciální (dříve zvláštní) školy se dětem věnují, ale jde o psychiku těchto dětí. U nás nemají pocit, že jsou jiné, vyčleněné, naopak jsou sebevědomější a mají větší možnosti jít dál na učiliště," vysvětluje kladné dopady společných tříd ředitelka školy v Cimburkově ulici Irena Meisnerová. Mají tam ve třídách několik asistentů – pět pro děti se sociálním znevýhodněním, jednoho pro žáka s poruchou chování a jednoho pro autistické dítě.

"Učitelé vytvářejí pro děti individuální program tak, aby dosáhly maxima toho, co dokážou," popsala stručně práci se žáky. Ostatní děti se vzdělávají podle běžného programu, takže nezameškají. "Když ale dáte nepřipravené škole do třídy s 28 dětmi dvě děti s mentálním postižením, tak je to těžké. Musí k tomu být vhodné podmínky," dodala ředitelka, jejíž školou prošel nejen Michal, ale i Jana, která i přes mentální postižení dokončila učiliště a nyní pracuje jako prodavačka. Na Slovanku chodí přibližně šest stovek žáků a asi sto dvacet z nich potřebuje individuální přístup. Většinou kvůli poruchám učení, ale mají tu ve třídách i sedm dětí, které vyžadují ještě větší nasazení učitele – děvčátko s Downovým syndromem, jiného žáka s Aspergerovým syndromem, což je druh autismu, a několik dětí s poruchami chování. "Nikdy jsem se nesetkala s negativní reakcí rodičů. Spolužáky s mentálním postižením berou tak, že si děti zvykají komunikovat s někým méně nadaným. Problém je spíše s případy poruch chování, kde už rodiče tak tolerantní nebývají," uvedla Pelantová.

Podle Kláry Laureníkové, předsedkyně České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání, patří Praha mezi štědřejší kraje, protože dává na asistenty pedagoga více peněz než jiné regiony.

"V Praze je tato cesta trochu víc prošlapaná. A také tu je větší nabídka neziskových organizací, které nabízejí doučování nebo podporu dětem s nějakým postižením," zdůraznila s tím, že nelze pominout ani fakt, že v metropoli mají rodiče i širší možnosti vybrat si školu, která dokáže jejich dítěti s postižením nabídnout kvalitní vzdělání.

V Praze je tato cesta víc prošlapaná. A je větší nabídka organizací, které umožňují podporu dětem s postižením.